

Умри давомида бир марта ҳаж қилиш | Фикҳ дарслари (350-дарс)

19:00 / 23.10.2025 1088

مَلَسَ وَهَيَّجَ هَلَلًا يَلْصِقُ هَلَلًا لُؤْسَرًا نَبَطِخَ: لَأَقُ، هُنَّ عُهُلَلَا يَضَرَّةَ رِيَّهَ يَبَّأَنَ عَ
أَيِّ مَأَعْلُكُأُ لُجَرَلَأَقَفِ، «أَوْجُحَفِ، جَحْلُأُ مَكِّيَلَعُهُ لَلَا ضَرَفُ دَقِ، سَأَنَلَا أَهْيَأُ»؛ لَأَقَفِ
هَلَلًا يَلْصِقُ هَلَلًا لُؤْسَرًا لَأَقَفِ، أَلَا لَأَقِ يَّتَحَتَكَ سَفِ؟ هَلَلًا لُؤْسَرِ
، مَكْتُكَرَتِ أَمِ يَنْوَرِدُ»؛ لَأَقُ مَثُ «مُتَعَطِّسًا أَمَلَوِ، تَبَجَّوَلِ، مَعْنُ تَلُقُ وَوَلِ»؛ مَلَسَ وَ
إِذِإِ، مَوِيَّأَيِّبِنَّا يَلَعُ مَوَفَّالَتِخَاوِ، مَوَلَأُؤْسَرَةَ رَثَكِبِ مَكْلُبَقِ نَأَكُ نَمَكَلَهَ أَمَّنِإِ
هُوَ. «هُوَ عَدَفِ عِيَّشِ نَعُ مَكْتُتِيَهَنَ إِذِإِوِ، مُتَعَطِّسًا أَمُ هُنَّ أُوْتَأَفِ عِيَّشِبِ مَكْتُتَرَمَأُ
يَذَمَّرَتَلَأُ وَيُئِئَسِّنَلَأُ مَلَسُ

Абу Хурайра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бизга хутба қилиб:

يُذَمَّرُ لَهَا وَأَوْرَ . صَدَقَ سَبِيلًا إِلَيْهِ اسْتَطَاعَ مِنَ الْبَيْتِ حَيْثُ النَّاسِ عَلَى وَرَأْسِ اللَّهِ : وَبِأَتِكَ يَفُ لُوقَى هَلْ لَنَا أَنْ كَلَدُو

Али розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам:

«Ким зод ва уни Байтуллоҳга элтадиган роҳилага эга бўлса-ю, ҳаж қилмаса, унинг яҳудий ёки насроний ҳолида ўлишининг фарқи йўқ. Бу Аллоҳнинг Ўз Китобида «Одамлардан йўлга қодир бўлганларига Аллоҳ учун Байтни ҳаж қилмоқ бурчдир», дегани учундир», дедилар».

Термизий ривоят қилган.

Бундан имкони бўлатуриб, ҳаж қилмаслик катта гуноҳ экани келиб чиқади. Бас, ўзида ҳаж шартларини мужассам қилган одам бошқа ҳамма ишини йиғиштириб қўйиб, энг аввало тезда ҳаж ибодатини қилишга шошилиши лозим. Кейин турли баҳоналар чиқиб, ҳаж қила олмай ўлиб кетса, катта хайр ва баракадан маҳрум бўлган ҳолида кетади. Ҳадиси шарифнинг таъбирига эътибор берадиган бўлсак, ҳаж қилиш имконига эга бўлатуриб, узрсиз ҳаж қилмаган одам нафақат хайр ва баракадан маҳрум бўлади, балки ўта ноқулай ҳолда қолади. Чунки у Аллоҳ таолонинг таъкидланган амрини бажармаган бандадир.

Агар ёш бола эҳром боғлаганидан кейин балоғатга етиб қолса ёки қул озод қилинса, фарзини адо қилмаган бўлади.

Чунки у эҳром боғлаганда нафл учун боғлаган. Нафл нияти билан фарзни адо этиб бўлмайди.

Агар ёш бола эҳромини янгилаб, фарзни ният қилса, ҳажи тўғри бўлади. Лекин қул шундай қилса, ҳажи тўғри бўлмайди. Яъни эҳром боғлаганидан кейин балоғатга етиб қолган ёш бола аввалги эҳромини бузиб, фарз ҳажни адо этиш ниятида эҳром боғласа, тўғри бўлади. Чунки у аввал ўзи аҳл бўлмаган нарсани қилган эди. У балоғатга етгунича эҳром қоидаларини бузса ҳам, унга жазо лозим бўлмас эди. Аммо эҳром боғлаганидан кейин озод қилинган қул эҳромини янгилаб, фарзни ният қилса, ҳажи тўғри бўлмайди. Чунки қулнинг эҳроми лозим бўлиб, ундан чиқишга рухсат йўқ.

«Кифоя» китобининг иккинчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.